

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ

Реформування вітчизняної економіки, підвищення її конкурентоздатності, входження в європейський економічний простір є неможливим без вдосконалення інформаційного забезпечення працівників менеджменту різного рівня, власників підприємств, інвесторів та інших користувачів про фінансовий стан та рух активів суб'єктів господарювання. Проблемні питання реформування облікової системи України розглядалися в працях таких вітчизняних науковців як Голов С.Ф. [1], Жук В.М. [2], Корягін М.В. [3], Ловінська Л.Г. [4], Моссаковський В.Б. [5], Олійник Я.В. [6], Пархоменко В.М. [7] та інших. Однак, на сьогодні ще не всі питання, які підіймалися названими науковцями, є вирішеними і залишаються актуальними.

Одним із шляхів удосконалення вітчизняної облікової системи є розробка концепції її розвитку. Остання повинна окреслити основні напрямки розвитку вітчизняного обліку з метою забезпечення його стабільності та послідовності.

Аналіз чинної законодавчої і нормативної бази бухгалтерського обліку свідчить, що вона не в повній мірі відповідає вимогам сьогодення. Вибраний Україною курс на євроінтеграцію вимагає, як вірно зазначає В.М. Пархоменко, євроконвергенції національного регламенту бухгалтерського обліку або його наближення (усунення розбіжностей, приведення у відповідності) до Директиви 2013/34/ЄС [7, с.5]. Потрібно відмітити, що членами Методологічної ради з бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України підготовлені зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», які в значній мірі враховують вимоги Директиви 2013/34/ЄС. Так, зокрема уточнено визначення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку; запропоновано визначення підприємства, що становить суспільний інтерес; підприємства для цілей Закону про бухгалтерський облік поділені на мікропідприємства, малі, середні та великі; дано пропозиції щодо вдосконалення змісту статей: 8 «Організація бухгалтерського обліку на підприємстві», 11 «Загальні вимоги до фінансової звітності», 12 «Консолідована фінансова звітність», 12¹ «Застосування міжнародних стандартів», 13 «Звітний період», 14 «Подання та оприлюднення фінансової звітності» тощо. Однак, ще не всі необхідні зміни до Закону наведені у вищезазваному проекті.

Вимагає покращення переклад міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності, які оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади. Це завдання на сьогодні є дуже важливим, оскільки від змісту цих стандартів залежить інформація, що наводиться у фінансовій звітності публічних акціонерних товариств, банків, страховиків, підприємств, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Крім Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вимагає вдосконалення зміст чинних НП(С)БО, Інструкції № 291 щодо

використання Плану рахунків бухгалтерського обліку, інших законодавчих та нормативних документів. Покращенню вітчизняної інформаційно-облікової системи повинно сприяти створення, як вірно стверджує В.М. Жук, нового регуляторного інституту, до якого слід обов'язково включити державні органи, які відповідають за управління стратегічно важливими галузями економіки, та представників об'єднань бухгалтерської професії [2, с.103]. Новому регуляторному інституту потрібно буде визначитися із системою методологічних функцій між його членами.

Наступним напрямком удосконалення вітчизняного обліку є покращення підготовки фахівців на всіх її рівнях від бакалавра до доктора наук. Зміна назви як освітньої так і наукової спеціальностей на «облік і оподаткування», яка відбулася у 2016 році, цьому покращенню, на думку автора, не сприяє. Не потрібно було ламати структуру вже встановленої роками освітньої спеціальності «облік і аудит» та наукової – «бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Об'єднання обліку з оподаткуванням, яке було частиною іншої наукової спеціальності «гроші, фінанси та кредит» є необґрунтованим. Крім цього Міністерству освіти і науки України доцільно поставити більші вимоги до вищих навчальних закладів при їх акредитації щодо підготовки ними фахівців з бухгалтерського обліку всіх рівнів. Нині непоодинокими є випадки, коли таку підготовку здійснюють ВНЗ, які не мають у своєму штаті жодного доктора наук за відповідною спеціальністю, сформованих наукових шкіл, належної матеріально-технічної бази.

Одним із шляхів розвитку вітчизняної системи обліку є також удосконалення обліку як науки, розширення його предмету та інструментів. М.В. Корягін вважає, що методологія традиційного бухгалтерського обліку має бути удосконалена шляхом розширення його предмета в просторі і часі та включення до його складу об'єктів зовнішнього середовища підприємств і впровадження прогнозних фактів господарського життя [3, с.11]. Остання пропозиція автора є надзвичайно дискусійною, але теж має право на існування.

Підсумовуючи вищезазначене, вважаємо, що основними напрямками реформування вітчизняної системи обліку повинні бути:

- розробка загальнонаціональної концепції розвитку вітчизняного обліку;
- вдосконалення законодавчої та нормативної бази вітчизняного обліку, його організації, трансформація до вимог Директиви 2013/34/ЄС;
- якісний професійний переклад на українську мову міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- добре продумане реформування системи підготовки облікових кадрів різних рівнів (від бакалавра до доктора наук);
- вдосконалення методології бухгалтерського обліку, розширення його предмету та інструментів.

Література:

1. Голов С. Ф. Регулювання бухгалтерського обліку в ЄС та виклики для України / С. Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 10. – С. 3-13.
2. Жук В. М. Інституціональне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку в Україні / В. М. Жук // Фінанси України. – 2010. – №11. – С. 101-110.

3. Корягін М. В. Парадигмальне бачення розвитку бухгалтерської звітності / М. Корягін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. - №12. – С. 38-43.

4. Ловінська Л. Г. Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні: мета і сфера впливу / Л. Г. Ловінська // Фінанси України. – 2012. – №4. – С. 56-66.

5. Моссаковський В. Б. Основні напрямки удосконалення обліку в Україні / В. Моссаковський, Т. Кононенко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – №6. – С. 35-40.

6. Олійник Я. В. Правові імперативи розвитку організації бухгалтерського обліку в Україні в системі макроекономічного управління / Я. В. Олійник // Проблеми економіки. – 2013. – №1. – С. 124-129.

7. Пархоменко В. М. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №1. – С. 3-6.